TURKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BOLUM

KARAR

RAMAZAN KILIC VE NURCAN FIRAT BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2013/2627)

Karar Tarihi: 4/11/2015

R.G. Tarih ve Sayı: 23/12/2015-29571

BİRİNCİ BOLUM

KARAR

Başkan	: Burhan ÜSTÜN
Uyeler	: Serruh KALELİ
	Nuri NECİPOĞLU
	Hasan Tahsin GÖKCAN
	Rıdvan GÜLEÇ
Raportor Yrd.	: İsmail Emrah PERDECİOĞLU
Başvurucular	: Ramazan KILIÇ
	Nurcan FIRAT
Vekili	: Av. Mustafa ALADAĞ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, yanlış tıbbi müdahaleden dolayı felç kalma nedeniyle açılan davalarda hükmedilen tazminatın idarece ödenmemesi nedeniyle mülkiyet ve adil yargılanma haklarının ihlali iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvurular, 15/4/2013 tarihinde Van 2. İdare Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. Dilekçe ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde belirlenen eksiklikler tamamlatılmış ve başvuruların Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek eksikliklerinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Komisyon tarafından 26/7/2013 tarihinde, kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Bölüm tarafından 19/12/2013 tarihinde başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına, başvuru belgelerinin bir örneğinin görüş için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmesine karar verilmiştir.

5. Bakanlığa başvuru konusu olay ve olgular bildirilmiş, başvuru belgelerinin bir örneği görüş için gönderilmiştir. Bakanlığın 15/1/2014 ve 4/4/2014 tarihli görüşlerine karşı, başvurucular herhangi bir beyanda bulunmamışlardır.

6. 17/5/2015 tarihinde 2013/2628 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyasının aralarındaki hukuki bağlantı nedeniyle 2013/2627 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine, incelemenin 2013/2627 başvuru numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

7. Başvuru formu ve ekleri ile kamu kurumlarından elde edilen bilgiler ışığında tespit edilen ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular, 2005 yılında "kifoskolyos" şikâyeti ile başvurdukları Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavileri amacıyla yapılan ameliyatlar neticesinde felç kalmışlar, oluşan zararın giderilmesi amacıyla 28/9/2006 tarihinde Atatürk Üniversitesi Rektörlüğünden (Rektörlük) maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlardır.

9. Rektörlüğün 28/09/2006 tarihli başvuruya cevap vermemek suretiyle reddi üzerine başvurucular, 11/1/2007 tarihinde Erzurum 1. İdare Mahkemesinde idare aleyhine ayrı ayrı tam yargı davası açmışlar, yasal faizi ile birlikte lehlerine maddi ve manevi tazminata hükmedilmesini talep etmişlerdir.

10. Erzurum 1. İdare Mahkemesi, 30/9/2011 tarihli ve E.2007/53, K.2011/1256 sayılı kararı ile başvurucu Ramazan Kılıç'ın %100 oranında, meslekte kazanma gücünden yoksun kaldığını ve olayda İdarenin %100 oranında hizmet kusuru bulunduğunu belirtmiş; davanın kısmen kabulüne karar vermiş ve başvurucu lehine 861.968,50 TL maddi ve 150.000 TL manevi tazminatın davalı idareye başvuru tarihi olan 28/9/2006'dan itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte başvurucuya ödenmesine hükmetmiştir.

11. Erzurum 1. İdare Mahkemesi, başvurucu Nurcan Fırat yönünden yaptığı yargılama sonucunda ise başvurucunun %100 oranında meslekte kazanma gücünden yoksun kaldığını ve olayda idarenin %100 oranında hizmet kusuru bulunduğunu belirtmiş; 30/9/2011 tarihli ve E.2007/54, K.2011/1257 sayılı kararı ile davanın kısmen kabulüne, başvurucu lehine 771.138,21 TL maddi ve 150.000 TL manevi tazminatın davalı idareye başvuru tarihi olan 28/9/2006'dan itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte başvurucuya ödenmesine hükmetmiştir.

12. Erzurum 1. İdare Mahkemesinin kararları üzerine 1/11/2011 tarihinde başvurucu Ramazan Kılıç Van 1. İcra Müdürlüğünün 2011/11554–11556–11558 dosya numaralarında, başvurucu Nurcan Fırat da aynı icra müdürlüğünün 2011/11555–11557–11559 dosya numaralarında maddi tazminat, manevi tazminat ve vekâlet ücretleri yönünden ayrı ayrı ilamlı icra takibi başlatmıştır.

13. Başlatılan icra takipleri üzerine Rektörlük, 9/12/2011 tarihinde 2011/11556 ve 2011/11557 numaralı icra dosyalarına ayrı ayrı 75.000 TL ödeme yapmış ayrıca 14/11/2011 tarihli yazısı ile Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne başvurarak ilgili takip dosya borçlarının ödenebilmesi için ödenek talebinde bulunmuştur.

14. Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, Rektörlüğe gönderdiği 30/12/2011 tarihli cevap yazısı ile söz konusu ödemelerin -sorumlulara rücu hakkı saklı kalmak kaydıyla- Rektörlüğün döner sermaye bütçesinden karşılanması gerektiğinin düşünüldüğünü belirtmiştir.

15. Bununla birlikte İdare Mahkemesi kararları davalı idarece temyiz edilmiş, Danıştay 10. Dairesi 28/3/2012 tarihli E.2011/11311, K.2012/1213 ve E.2011/11312, K.2012/1212 sayılı ilamları ile kararları onamıştır.

16. Karar düzeltme istemleri de 26/12/2012 tarihli E.2012/4714, K.2012/6965 ve E.2012/4715, K.2012/6964 sayılı ilamlar ile reddedilmiştir.

17. Van İcra Müdürlüğünce, ilgili dosya alacaklarının tahsili için Rektörlüğe çeşitli tarihlerde gönderilen yazılara cevaben Rektörlük, dosya borçlarına ilişkin olarak ödenek temin etme çalışmalarının devam ettiği, Maliye Bakanlığından ödenek talep edildiği ancak henüz sonuç alınamadığı açıklamalarında bulunmuştur.

18. Başvurucular, alacaklarını tahsil edememeleri üzerine Erzurum Cumhuriyet Başsavcılığına, Rektör ve yardımcıları hakkında görevi kötüye kullanma suçunu işledikleri iddiasıyla suç duyurusunda bulunmuşlar, Savcılık yaptığı değerlendirme sonucu 18/6/2012 tarihinde S.2012/3081, K.2012/4223 sayılı kararı ile ilgililer hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar vermiştir.

19. Savcılık kararının kaldırılması için Oltu Ağır Ceza Mahkemesine yapılan itiraz da Mahkemenin, 25/7/2012 tarihli ve 2012/437 Değişik İş sayılı kararı ile reddedilmiştir.

20. Başvurucular Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulundukları 15/4/2013 tarihi itibarıyla hâlen alacaklarının tamamını tahsil edemediklerini, ilgili icra dosyalarına düşük miktarlarda ödemelerin yapıldığını ifade etmişlerdir.

21. Ancak başvurucular, Anayasa Mahkemesine sundukları 3/8/2015 tarihli dilekçe ile borçlu idarenin 24/7/2013 tarihinde yaptığı ödemeler neticesinde alacaklarını tahsil edebildiklerini bununla birlikte şikâyetlerine devam ettiklerini belirtmişler; ihlalin tespit edilmesini ve tazminata hükmedilmesini talep etmişlerdir.

B. İlgili Hukuk

22. 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanunu'nun *"Kararların sonucları:"*kenar başlıklı 28. maddesinin 1. ve 2. fıkraları şöyledir:

> *"1. Danıştay, bolge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yurutmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına gore idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu sure hicbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz gunu gecemez. Ancak, ancak disiplin hukumleri saklıdır.*
>
> *2. Konusu belli bir miktar paranın odenmesini gerektiren davalarda hukmedilen miktar ile her turlu davalarda hukmedilen vekalet ucreti ve yargılama giderleri, davacının veya vekilinin davalı idareye yazılı şekilde bildireceği banka hesap numarasına, bu bildirim tarihinden itibaren, birinci fıkrada belirtilen usul ve esaslar cercevesinde yatırılır. Birinci fıkrada belirtilen sureler icinde odeme yapılmaması halinde, genel hukumler dairesinde infaz ve icra olunur"*

23. 2577 sayılı Kanun'un *"Temyiz veya istinaf istemlerinde yurutmenin durdurulması:"* kenar başlıklı 52. maddesi şöyledir:

> *"Temyiz veya istinaf yoluna başvurulmuş olması, hakim, mahkeme veya Danıştay kararlarının yurutulmesini durdurmaz. …"*

24. 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra İflas Kanunu'nun *"Haczi caiz olmayan mallar ve haklar:"*kenar başlıklı 82. maddesi şöyledir:

> *"Aşağıdaki şeyler haczolunamaz:*
>
> *1. Devlet malları ile mahsus kanunlarında haczi caiz olmadığı gosterilen mallar,*
>
> *…"*

IV. İNCELEME VE GEREKCE

25. Mahkemenin 4/11/2015 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvuruculaların 15/4/2013 tarihli ve 2013/2627 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucuların İddiaları

26. Başvurucular, yanlış tıbbi müdahale nedeniyle felç kalmalarından dolayı Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi aleyhine açmış oldukları tam yargı davaları sonunda lehlerine hükmedilen tazminatların büyük kısmının icra takibine rağmen ödenmediğini ve dolayısıyla kararın icra edilmediğini, idarenin 2004 sayılı Kanun'un devlet mallarının haczedilemeyeceği hükmüne dayanarak ödememe hâlini sürdürdüğünü belirtip mülkiyet ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşler; ihlalin tespiti ile sonuçlarının ortadan kalkması için yapılması gerekenlere karar verilmesini, maddi ve manevi tazminata hükmedilmesini talep etmişlerdir.

B. Değerlendirme

27. Başvuru formu ve ekleri incelendiğinde başvuruculaların, açtıkları davalar sonunda lehlerine hükmedilen tazminatların icra yolu ile takip edilmesine rağmen büyük kısmının kendilerine ödenmediğini ve mahkeme kararının yerine getirilmediğini belirterek mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürdükleri anlaşılmıştır. Fakat başvurucular, Anayasa Mahkemesine sundukları 3/8/2015 tarihli dilekçe ile borçlu idarenin 24/7/2013 tarihinde yaptığı ödemeler sonucu alacaklarını tahsil ettiklerini beyan etmişlerdir. Bu nedenle başvuruculaların lehlerine hükmedilen tazminat miktarının ödenmediği şikâyetinin değerlendirilmesine gerek görülmemiş ancak başvuruculaların söz konusu tazminatların geç ödenmesinden dolayı mağduriyet yaşadıklarını ve bu kapsamda şikâyetlerini devam ettirdiklerini ifade etmeleri üzerine bu yönde inceleme yapılmıştır.

1. Kabul Edilebilirlik Yonunden

28. Başvuruculaların yargı kararlarının yerine getirilmemesiyle ilgili şikâyetleri açıkça dayanaktan yoksun olmadığı gibi bu şikâyet için başka bir kabul edilemezlik nedeni de bulunmamaktadır. Bu nedenle başvurunun bu kısmının kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yonunden

29. Başvurucular, Anayasa Mahkemesine sundukları 3/8/2015 tarihli dilekçe ile 24/7/2013 tarihinde yapılan ödemeler sonucu alacaklarının ödendiğini fakat yargı kararlarının geç yerine getirilmesinden dolayı şikâyetlerini devam ettirdiklerini bildirmişlerdir.

30. Anayasa'nın "*Hak arama hurriyeti*" kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

> *"Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri onunde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir."*

31. Anayasa'nın 138. maddesinin 4. fıkrası şöyledir:

> *"Yasama ve yurutme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hicbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez."*

32. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

33. Sözleşme'nin "*Adil yargılanma hakkı*" kenar başlıklı 6. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes medeni hak ve yükümlülükleri ile ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini isteme hakkına sahiptir."

34. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (Sözleşme) ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarından ortaya çıkan ve adil yargılanma hakkının somut görünümleri olan alt ilke ve haklar, Anayasa'nın 36. maddesinde yer verilen adil yargılanma hakkının da unsurlarıdır. Anayasa Mahkemesi de Anayasa'nın 36. maddesi uyarınca inceleme yaptığı birçok kararında ilgili hükmü, Sözleşme'nin 6. maddesi ve AİHM içtihadı ışığında yorumlamak suretiyle gerek Sözleşme'nin lafzi içeriğinde yer alan gerek AİHM içtihadıyla adil yargılanma hakkının kapsamına dâhil edilen ilke ve haklara, Anayasa'nın 36. maddesi kapsamında yer vermektedir (*Güher Ergün ve diğerleri,* B. No: 2012/13, 2/7/2013, § 38).

35. Anayasa'nın 36. maddesinde ifade edilen hak arama özgürlüğü, diğer temel hak ve özgürlüklerden gereken şekilde yararlanılmasını ve bunların korunmasını sağlayan en etkili güvencelerden biri olmakla birlikte aynı zamanda toplumsal barışı güçlendiren; bireyin adaleti bulma, hakkı olanı elde etme, haksızlığı önleme uğraşının da aracıdır. Hak arama özgürlüğü, sadece yargı mercileri önünde davacı ve davalı olarak iddia ve savunmada bulunma hakkını değil, yargılama sonunda hakkı olanı elde etmeyi de kapsayan bir haktır (AYM, E.2009/27, K.2010/9, 14/1/2010). Dolayısıyla Anayasa'nın, yasama ve yürütme organları ile idarenin mahkeme kararlarına uyma zorunluluğunu ve mahkeme kararlarının değiştirilemeyeceği ile uygulanmasının geciktirilemeyeceğini ifade eden 138. maddesinin de adil yargılanma hakkının kapsamının belirlenmesinde gözetilmesi gerektiği açıktır (*Mustafa Demirtaş,* B. No: 2013/2002, 30/12/2014, § 51).

36. Sözleşme'nin adil yargılanma hakkını düzenleyen 6. maddesinde açıkça kararların icrasından bahsedilmediği için AİHM, mahkemeye erişim hakkından yola çıkarak yargı kararlarının yerine getirilmesi hakkını adil yargılanma hakkının unsurlarından biri olarak kabul etmektedir. AİHM'e göre mahkemeye erişim hakkı, bir uyuşmazlığı mahkeme önüne götürme ve aynı zamanda mahkemece verilen kararın uygulanmasını isteme haklarını da kapsar. Mahkeme kararlarının uygulanması, yargılama sürecini tamamlayan ve yargılamanın sonuç doğurmasını sağlayan bir unsurdur. Karar uygulanmazsa yargılamanın da bir anlamı olmayacaktır (*Hornsby/Yunanistan*, B. No: 18357/91, 19/3/1997, § 40). Bu çerçevede AİHM, kesinleşmiş ve bağlayıcı bir yargı kararının, lehine karar verilen tarafın zarar görmesine rağmen infaz edilmemesi durumunda, mahkemeye erişim hakkının bir anlam ifade etmeyeceğini ve yargı kararının veya hükmünün infaz edilmesinin, 6. madde anlamında "dava"nın tamamlayıcı unsuru olduğunu vurgulamaktadır (*Burdov/Rusya*, B. No: 59498/00, 7/5/2002, § 34).

37. Zira davaya taraf olan kişinin etkin korunması ve hukuka uygunluğun sağlanması, idarenin kendisi hakkında verilebilecek nihai yargı kararlarına uymasını gerektirmektedir. İdareler yargı kararını uygulamayı reddediyor veya ihmal ediyor ya da onu uygulamayı geciktiriyorsa bu durumda davada taraf olan kişinin davanın safahatı süresince yararlandığı

Sözleşme'nin 6. maddesinde öngörülen teminatlar, her türlü varlık nedenini kaybedecektir. AİHM, bu yorumuyla yargı yerine ulaşma hakkının, sadece teorik olarak bu hakkın tanınmasını değil, aynı zamanda o yargı yerinden alınan nihai kararın icrasına yönelik meşru bir beklentiyi de koruduğunu kabul etmektedir (*Arman Mazman*, B. No: 2013/1752, 26/6/2014, § 60).

38. Anayasanın 138. maddesinde mahkeme kararlarına uyma, bu kararları değiştirmeksizin yerine getirme hususunda yasama ve yürütme organları ile idare makamları lehine herhangi bir istisna kurala yer verilmemiştir. Yargı kararlarının ilgili kamu otoritelerince zamanında yerine getirilmediği bir devlette, bireylerin yargı kararıyla kendilerine sağlanan hak ve özgürlükleri tam anlamıyla kullanabilmeleri mümkün olmaz. Dolayısıyla devlet, yargı kararlarının zamanında yerine getirilmesini sağlayarak bireyler aleyhine oluşabilecek hak kayıplarını engellemekle ve bu yolla bireylerin kamu otoritelerine ve hukuk sistemine olan güven ve saygılarını korumakla yükümlüdür. Bu sebeple hukukun üstünlüğünün geçerli olduğu bir devlette, bireylerin kamu otoritesi ve hukuk sistemine olan güven ve saygılarını koruma adına vazgeçilemez bir görev ifa eden yargı kararlarının zamanında yerine getirilmeyerek sonuçsuz bırakılması kabul edilemez (*Arman Mazman,* § 61).

39. Bununla birlikte yargı kararlarının yerine getirilmesinde gecikmenin, başvuruculara adil yargılanma haklarına bir müdahale olduğu kabul edilmekle beraber, kararların icrasında yaşanan gecikmenin hangi sürelere ulaştığında hak ihlali sayılacağının; davanın konusu, dava konusu bir alacağın veya tazminatın ödenmesiyse alacak veya tazminatın mahiyeti, başvurucunun kararın icrasındaki menfaati, yargı kararının icrasının başvurucu için önemi, ödeme ile sorumlu idarenin bütçe imkânları ve ödeme konusundaki tutumu, alacak veya tazminatın ödemenin gecikmesi nedeniyle değer kaybedip kaybetmediği, davanın kararın icra safhasıyla beraber toplam süresi ile kararın icrasında geçen süre gibi somut davanın koşullarına göre incelenmesi gerekir (*Arman Mazman,* § 66).

40. Aynı zamanda yargı kararlarının icrasında meydana gelen gecikmelerin ihlal boyutuna ulaşıp ulaşmadığının tespitinde gecikmenin süresi, idarenin borcunu muhasebe kayıtlarına alarak bir plana bağlanması ve bu plan çerçevesinde ödeme yapması yani idarenin tutumu; borç miktarının öngörülüp öngörülemeyeceği, öngörülemez ise idarenin bütçe imkânlarıyla kıyaslanması, tazminatın konusunun ödenmesini ivedi hâle getirecek özellikli bir konu olup olmaması, alacağın tamamının faiz ve yargılama giderleriyle beraber ödenmesi, alacaklı ile yapılan bir uzlaşmanın olup olmaması, alacaklının ödemenin yapılmasındaki menfaatinin önemi göz önünde bulundurulmalıdır (*Mustafa Demirtaş,* § 71). Nitekim AİHM de yargı kararı ile hükmedilen tazminatın ödenmesinde bireyin ödemeden sağlayacağı menfaatin önemine dikkat çekmektedir (*Romashov/Ukrayna,* B. No: 67534/01, 27/7/2004, §§ 6, 43).

41. Başvuru konusu olayda başvurucular, 2005 yılında "kifoskolyos" şikâyeti ile başvurdukları Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavileri amacıyla yapılan ameliyatlar neticesinde felç kalmışlar, oluşan zararın giderilmesi amacıyla 28/9/2006 tarihinde idareden maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuşlar, idarenin taleplerine cevap vermemesi üzerine 19/1/2007 tarihinde Erzurum 1. İdare Mahkemesinde tam yargı davası açmışlardır. Erzurum 1. İdare Mahkemesi; başvurucu Ramazan Kılıç yönünden E.2007/53 sayılı dava dosyasında, başvurucu Nurcan Fırat yönünden E.2007/54 sayılı dava dosyasında yaptığı yargılamalar sonucu, 30/9/2011 tarihli ve E.2007/53, K.2011/1256; 30/9/2011 tarihli ve E.2007/54, K.2011/1257 sayılı kararları ile başvuruculara %100 oranında meslekte kazanma gücünden yoksun kaldıklarını ve olayda idarenin %100 oranında hizmet kusuru

bulunduğunu belirtmiştir. Buna bağlı olarak başvurucu Ramazan Kılıç lehine 861.968,50 TL maddi ve 150.000 TL manevi tazminatın, başvurucu Nurcan Fırat lehine 771.138,21 TL maddi ve 150.000 TL manevi tazminatın davalı idareye başvuru tarihi olan 28/9/2006'dan itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine hükmetmiştir.

42. Başvurucular lehlerine hükmedilen tazminatların tahsili amacıyla idare aleyhine 1/11/2011 tarihinde icra takipleri başlatmışlar; bu arada davalı idare, temyiz yoluna başvurmuş, temyiz incelemesi sonuçlanmadan her iki başvurucuya 9/12/2011 tarihinde ayrı ayrı 75.000 TL ödeme yapmıştır. Temyiz incelemesi sonucunda İlk Derece Mahkemesi kararları Danıştay 10. Dairesinin 28/3/2012 tarihli ilamları ile onanmış, karar düzeltme istemleri de aynı Dairenin 26/12/2012 tarihli ilamları ile reddedilmiştir. Davalı idare İlk Derece Mahkemesi kararlarının onanmasının ardından bireysel başvuru yapılana kadar geçen süreçte kısmi ödemelerde bulunmuş ancak söz konusu ödemeler toplam alacak miktarı dikkate alındığında düşük oranlarda kalmış, bir plana bağlanmamış ve düzensiz yapılmıştır. Başvurucular Anayasa Mahkemesine sundukları 3/8/2015 tarihli beyanlarında alacaklarının tamamını ancak 24/7/2013 tarihinde yapılan ödemeler ile tahsil edebildiklerini ifade etmişlerdir.

43. Bu durumda başvuruculaların, geçirdikleri tıbbi operasyon sonucu felç kalmalarının ardından idareye yaptıkları başvuruya idarece cevap verilmemesi üzerine açtıkları davalarda; İlk Derece Mahkemesi aşamasında yaklaşık beş yıl, temyiz incelemesi ve karar düzeltme incelemesi aşamalarında on beş ay ve kararın kesinleşmesinden alacaklarının tamamının ödenmesine kadar ise yaklaşık yedi ay süre geçtiği anlaşılmıştır. Söz konusu yargılama süreci sonunda başvuruculaların idarenin %100 hizmet kusurundan dolayı felç kaldıkları ve bunun sonucunda meslekte kazanma güçlerini tamamen kaybettikleri ortaya konulmuştur.

44. Bu doğrultuda başvuruculaların, yargılama süreci boyunca iş göremez hâlde bulundukları, çalışma ve gelir elde etme imkânlarının olmadığı, yaşamlarını idame ettirebilmeleri için hükmedilen tazminata ihtiyaç duymalarının olağan olduğu, dolayısıyla Mahkeme kararının icra edilmesinin yaşam kaliteleri üzerinde doğrudan etki yaratacağı hususları ile birlikte başvuruculaların hükmedilen tazminatlara kavuştukları tarih dikkate alındığında yukarıda belirtilen ilkeler ışığında (bkz. §§ 39, 40) başvuruculaların yargı kararlarının yerine getirilmesi haklarının ihlal edildiği kanaatine ulaşılmıştır.

45. Açıklanan nedenlerle başvuruculaların Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma haklarının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yonunden

46. Başvurucular, tedavi amacıyla geçirdikleri tıbbi operasyonlar sonucunda felç kalmalarından dolayı açtıkları davalarda lehlerine tazminata hükmedildiğini ancak yargı kararına karşın idarenin tazminatları ödemede gecikme gösterdiğini belirterek mülkiyet ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşler, ihlalin tespiti ile ayrı ayrı 500.000 TL maddi, 300.000 TL manevi tazminata hükmedilmesini talep etmişlerdir.

47. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un *"Kararlar"* kenar başlıklı 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuclarını ortadan kaldırmak icin yeniden yargılama yapmak uzere dosya ilgili mahkemeye gonderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hukmedilebilir veya genel mahkemelerde dava acılması yolu gosterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yukumlu mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında acıkladığı ihlali ve sonuclarını ortadan kaldıracak şekilde mumkunse dosya uzerinden karar verir."

48. Başvuruculaın tıbbi müdahale sonucu felç kalmaları nedeniyle açtıkları tazminat davalarında, lehlerine hükmedilen tazminatların ödenme zamanı ile tüm yargılama süreci dikkate alındığında adil yargılanma haklarının ihlal edilmesi nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvuruculara ayrı ayrı net 3.350 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

49. Başvurucular tarafından maddi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber yargılama neticesinde başvurucular lehine hükmedilen tazminat bedellerinin faiziyle birlikte başvuruculara ödendiği dikkate alındığında başvuruculaın maddi zararının karşılanacağı düşünüldüğünden bu aşamada ayrıca maddi tazminata karar verilmesine gerek bulunmamaktadır.

50. Dosyadaki belgelerden tespit edilen, 198,35 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvuruculara ayrı ayrı ödenmesine ve 1.500 TL vekâlet ücretinin başvuruculara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HUKUM

Açıklanan nedenlerle;

A. Başvuruculaın, yargı kararının yerine getirilmemesi nedeniyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği şikâyetlerinin KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma haklarının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Başvuruculara ayrı ayrı net 3.350 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE, tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

D. 198,35 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvuruculara ayrı ayrı ÖDENMESİNE, 1.500 TL vekâlet ücretinin MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvuruculaın Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal faiz uygulanmasına

4/11/2015 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
Burhan ÜSTÜN	Serruh KALELİ	Nuri NECİPOĞLU

Başvuru Numarası : 2013/2627
Karar Tarihi : 4/11/2015

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Rıdvan GÜLEÇ